

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Published by the Ukrainian National Association, Inc.
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.	PER ANNUM	ПОДАРОК
One year \$7.00	Half price \$3.50	Half price \$3.50
Six months \$3.75	Half price \$3.75	Half price \$3.75
Three months \$2.00	Half price \$2.00	Half price \$2.00
Foreign and New York City \$10.00		
One year \$10.00	Half price \$5.00	Half price \$5.00
Six months \$5.00	Half price \$5.00	Half price \$5.00
Three months \$2.75	Half price \$2.75	Half price \$2.75

Важко зміну адресу надіслати 10 днів.

За оголошення реклами не відповідає.

В Канаді відправити гроші лише на ч.к. Foreign Money Order.

Телефон "Свобода": 408 Montgomery, Tex. U. S. Office: 1838 Montgomery.

Address: "СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

РОСІЯ НЕ МАЄ СУМНІВІВ

Американська преса ще й досі дискутує питання, на скільки конференція в Локарно допоможе до вичащення Європи з її клопотів. Іде подібна дискусія мало не в кожній країні Європи. В польській софії до кулаків доходить між посланими планів, часе дебатів над питанням, чи потвердять Польські договір з Локарно. Невже усе це свідчить про те, що він не може згодитися, чи конференція в Локарно дає йому користі, чи лішить йому щодня.

І в цьому світі є інші лінії однієї країни, яка має про конференцію одну думку, а не дві. Сею країною є Росія. Більшовицький уряд сеєдиний уряд у світі, який не вагається за Локарно. Він знає, що в Локарно сточено біл, у якому більшовицькі програми.

Очевидно, що більшовицькі агенти поза границями Росії про свою поразку своїх хаболівців мовчать, гебій води в рот набрали. Неплатні колашні приятелі більшовицькі говорять про сеє отверто. Американські більшовицькі техніки, які час від часу мавлювали на червоно, щобі виходити за посту-пуючі, тепер без обиняків гадують над більшовицькою дипломатичною гауптою. Вони виразно заявляють, що західна Європа сконаладувалася, та що вістре сеї нової сили звертається без сумніву проти Росії.

Навіть більшовицькі органи в Москві деколи вириваються з язиками на конференцію в Локарно. Московським Ізвестіям і Праваді, приміром, пар разів виривалися з грудий стогни на свою конференцію та жалі, що мовляв Росія згрозала, Англія витрала. Як саме більшовицькі газети пояснюють конференцію в Локарно яку побіду Англії, се менше знає справа. Важніше, що Москва сама бачить свою поразку в Локарно.

Деякіх дипломатів більшовицьких конференція в Локарно заявляла до того, що вони радили своїм товаришам сидіти нижче трави, тихше води. Як рік тому назад Троцький дзвеняв шаблем по Європі, так знова ніш. Зіновєв пише у своїй Праваді: "Світловий яр є нині перешкодою послідуючої заподілю політиці комуністичного Ітернаціоналу." І певно Зіновєв має більше розуміння, як його платні агенти в Америці, які ще їде обіюють говенеломм народом Європи новий похід Москви на визволення поновелених.

„ПОЧІХАЙ МОСКАЛЯ, А ВИЛІЗЕ ТАТАРИН“

Американський технікник „Ді Індепендент“ помітив в недавнім числі статтю: „Нова Росія і Старі Московські Дороги в Персії“. Са стаття цяда не мало світла на повні невенисти до Англії голає більшовицької преси з приводу конференції в Локарно.

Стаття пригадує стару політику царської Росії супроти британської Імперії. В Азії цар змріяв до того, щобі поширити свою Імперію до берегів Індійського океану. До сеї цілі стріляли, дрім, дорюго, дорюго, Інтриг, міжнародною колючеч, дерзостю, ітудно, викликаючи наставити та другим виявленням способам Москви. Са політика була такою до того, що перелія Азії не була ніколи замкнена. Жертвою вічного неспокійного народів добулися царі до того, що всіа північна Азія опинилася в їх посіданню.

Імперіалістична політика царів була на якийсь час перервана російською революцією з 1917 року. Коли вийшла в Моска захопили більшовицькі, вони проголосили поновеломм народом світ, що новий московський уряд буде держатися супроти них зовсім новий політиці; він буде переводити в життя засаду національного самоозначення: кожний народ має належати до такої держави, до якої він хоче належати. Спершу здавалося, що новий московський уряд справді думає держатися засади, як він голає. Та се було лише так до того, поки він, московський уряд, має руки зайняті клопотами на Україні й Кавказі. З хвилею, однак, коли селяни України, Білої Росії й Кавказу були остаточно приборкани та затисли під тиском московським обшом, в більшовицькому уряді по-став старий московський апетит на перші землі, на доступ для Росії до Індійського океану, на планованне над народами від Балтійського моря та Левоного Океану по Індію й Амур.

З оглядженієм старої царської Ідеї воскрес в стару царську політику. Певня річ, що Москва не говорить тепер про задоволення народа Персії. Сего не говорив І царський уряд, який усе лежало в собі не задоволення Персії, але про визволення Із західної неволі. Сидіми царі пішли більшовицькі. Тільки, що на місці намірів більшовицького визволення Персії англійського пановання, вони пикують притюки визволення перських селян і робітників з неволі північної І-капталістів. В сея сподів не сподіюється розбит Персії на два табори, з котрих одні в Ім революції вилізє Персія та перелід Перзію в руки Москви. Розбиття північної сгарю Персії впадало бід труду в московський подолок.

За вєс час, коли в Європі свертують і жаряться більшовицькі комісарі з англійськими міністрами, в Азії Іде непліт на боротьбу Москви за захоплення Персії під московську кулю. Боротьбу ведуть більшовицькі на царський лад; Інтригми, шуканнями, колючечю, ітудно викликаючи революцію. Все Іде, як за царських часів. Бу революція Москви не змінилась. У Персії, як і в Україні, як і в Ірані в світі, почіхав більшовицькі, в насліді Москви, почіхав Москаля, в насліді Татарин (розбіжну чужого добу).

ЗА ОБСЕДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРИТОРІЇ

Українська територія Курщини й Вороніжчини повинна бути обседаєна з Радянською Україною.

Неласко Діло пише: Недавно подавали ми, що українське населення в межах Східної Росії, яке поза межі Радянської України виносить 6 мільйонів 500 тисяч голає, та се число далеко не менше. Велике число того населення не лише живе компактно масою, але й на областях, що сусідує з Радянською Україною.

Післясея радянський уряд справа приєднання хоч дедек з тих областей до Радянської України Іде дуже черпачо через упертий спротив Москви.

Щоб мати хоч приблизне поняття про розселення українців поза межами теперішньої Радянської України на сході, треба звернутися до національної статистики 1897 р., хоч вона на по відношенню всіх українських статистиків, що розроблювали її дані, також зменшувала фактичне число українців.

Почнемо з сусідніх з Україною губерній Курської, Вороніжської і Донської Обл., які південно-західні частини становлять дальший тигт у сідній української національної території, яка ще досі лишається в складі Росії.

В Курській губ. перепис 1897 р. нарахував 528.778 українців, що становило 22 проц. всього населення губернії. В поодиноких повітах України становили: в Гайворонському — 58 проц., Путятинському — 52 проц., Ново-Олександрському — 51 проц., Суджанському — 47,9 проц., Корюківському — 34,3 проц., Рильському — 31 проц., Білогородському — 21,2 проц.

По обчисленню проф. С. Рудницького українська етнграфічна територія Курської губ. обнімає простір 18.000 кв. км., з загальним числом населення в 1914 р. до один мільон 300.000, а тім попер 700.000 українців, або 55,1 проц.

В Вороніжській губ. перепис 1897 р. нарахував 915.883 українців, що становили 36,2 проц. населення цілої губ. В поодиноких повітах України становили: в Остроговському повіті — 90,3 проц., Богучарським — 81,3 проц., Бірчюньським — 70,2 проц., Валуєвським — 51,6 проц., Павловським — 42 проц., Коротаєвським — 17 проц., Бобровському — 17 проц., Ново-Харківському — 16 проц.

По обчисленню проф. Рудницького українська етнграфічна територія в межах Вороніжської губ. обнімає простір 31.200 кв. км., з населенням до 1.700.000, а тім попер 1.300.000 українців, або 77,1 проц.

В Донській області перепис 1897 р. нарахував 719.655 українців, що становило 28,1 проц. населення цілої області. В поодиноких округах України становили: в Таганрогському — 61,7 проц., Донецькому — 38,9 проц., Ростовському — 33,6 проц. (на селлах без Ростова і Нахичевані — 52 проц.), Сальському — 31 проц. (пр. 38 проц. Калінін), Черкаському — 23 проц. (на селлах).

В решті округів України також становлять значний відсоток від 7 до 11 проц.

По обчисленню проф. Рудницького мінімальна українська етнграфічна територія на областях Донської Вієйса обнімає простір 46.000 кв. км., з населенням до 1.700.000, а тім 976.000 українців, або 57,3 проц. Коли до України зачисляти низових дольських козацькі, як се роблять деякі етнграфічні географи, і між иншим також Росією (Гл. статтю в словнику Брокгауза про Донську Область), то українська національна територія на Області Донської Вієйса буде обнімає 85.000 кв. км. простором, з населенням 2.180.000 українців, а тім 1.280.000 українців, або 76,9 проц., а в Москві утримується 18,3 проц.

Область Вієйса Донського

тепер склалася, від неї відірають три північно-східні округи (Другий Донський, Усть-Медведицький і Хоперський, з населенням цілого округу 1.140.000 осіб), до двох третин приєднується Курська, Таганрогська і частина Черкаського округи були приєднані до Донецької губ. України, тепер їх відірають назад, а колишню Область Вієйса Донського, без загалних трьох північно-східних округів, відчужено до новоутвореного Північно-Кавказського Краю, себ-то відчужено в одну адміністративну одиницю з Кубанню, Ставропольською, Терчиною і численними автономними республіками кавказських народів, на північній східній кавказських гір.

З розглянутої тут української території, полишаємо на разі на боці території на областях Доини, як звязану з українським Передкавказям. Щодо території в межах курської і вороніжської губ., то вона разом становить приблизно 50.000 кв. км., з населенням до три міль. в до 2 міль. У країні, або 66 проц. Наскільки Іде про абсолютне число українського населення то воно тепер є значно вище. Але в данім випадку діло не в абсолютному числі, а в тім, що українське населення на просторі рівній держави малим європейським державам, становить від трети людності і замість цього давно вже приєднується до України, що Чеки мають сьогодні свою державу.

Коли інші народи збільшували свою народну багатість, в Галич, се не була задала українським законам селян, що знали тільки одні ретучки. Із своєю неодолю еміграцією до Америки не було кому зайняти на ширшу скляю закривомою організацією, хоча не мало було світових галицьких „промисловців“, що „наїх на крайній нужді“ нашого селянства робили свої паскуди інтереси. Не було незалежних освічених людей, була тільки уряднича й духовна інтелігенція, що задоволення забезпеченням своїх родин, проводила своє рутенсько-філістерське життя на картах, при алькоголі й серед тому подібного забавляв часу. Тут і там якийсь дивний демократ-свещеник робив, що знав, щоб уменшити кількість без ширшої організації й його труд часто пропадав даремно.

Найліпша велика світова війна та зміла багато й із того величчю українського економічного дорічку, котрий уряд, не звачаючи на всі суспільні сили, оскутени перед війною. Під політичним оглядом принесла війна наші країн до першого гіршого від усього сподіваного стану. Уряднича інтелігенція не здатна тепер навіть до тої невеликої участі в народній житті, яку вона брала за австрійських часів. Могою болязницею перед своїм

Та мико того, теск і тепер українське населення Курщини й Вороніжчини від часу до часу піднімає голос про єдність з рештою українського народу. Осє радянські часосни друкують телеграму „Рату“ з Харкова, що до секретаря ВУВУК. Буценка звинувачує делегація селян з Корюківської курської губ. в промислах, щоб „ліку волю“ приєднати до України, „або да ти їм землі в мелітопольській бердській округі! Буценко має пообіцати депутатів, щоб було порушено перед Московською клопотання „про приєднання курської губ. до України.

Ця цістка своїм змістом найкраще характеризує ступінь національної свідомості хорватських селян. Поза меми „ліку волю“ вона ще не вийшла. Але прийнято селянство, що у Радянській

нальня думка“ сїгає даліше. Видно, що у Харкові все ще думають у справі приєднання українських частин Курщини й Вороніжчини до України, тільки мабуть Москва на це не годиться.

ПІДСТАВА НАШОГО ВІДРОДЖЕННЯ.

(З Львівської „Народної Часу“)

Передоєднені розвиток нашого народу в Галичині не лише рішуче таким правильним ходом, як він відбувався в націоналєвропейських народах. Національний розвиток Наддніпрянщини розпочався романтичним рухом у літературі (за Шашкевича й у 60 рр. XIX), перешлю до неменш романтичних політичних (перша справжня політична партія — радикальна — зродилася ще в 90 рр.) і шобімо на кіляма надійти літ перед війною значився досить багато і одностороннім рухом на економічних полі.

Тимчасом зхидноєвропейські народи спирають усі ділянки свого життя, отже й політичне й культурне життя, саме на економічній підставі. Так поступальні державні нації, мають намір наказом саме так поступувати для недержавних народів. А в тім і поновелених славянських народів, що їх романтизм збудив до життя, лише настільки найшай правильний шлях свого національного розвитку, наскільки всілякі взяти в свої руки своє економічне життя. Осє да в першій мірі причина, що Чеки мають сьогодні свою державу.

Коли інші народи збільшували свою народну багатість, в Галич, се не була задала українським законам селян, що знали тільки одні ретучки. Із своєю неодолю еміграцією до Америки не було кому зайняти на ширшу скляю закривомою організацією, хоча не мало було світових галицьких „промисловців“, що „наїх на крайній нужді“ нашого селянства робили свої паскуди інтереси. Не було незалежних освічених людей, була тільки уряднича й духовна інтелігенція, що задоволення забезпеченням своїх родин, проводила своє рутенсько-філістерське життя на картах, при алькоголі й серед тому подібного забавляв часу. Тут і там якийсь дивний демократ-свещеник робив, що знав, щоб уменшити кількість без ширшої організації й його труд часто пропадав даремно.

Найліпша велика світова війна та зміла багато й із того величчю українського економічного дорічку, котрий уряд, не звачаючи на всі суспільні сили, оскутени перед війною. Під політичним оглядом принесла війна наші країн до першого гіршого від усього сподіваного стану. Уряднича інтелігенція не здатна тепер навіть до тої невеликої участі в народній житті, яку вона брала за австрійських часів. Могою болязницею перед своїм

Та мико того, теск і тепер українське населення Курщини й Вороніжчини від часу до часу піднімає голос про єдність з рештою українського народу. Осє радянські часосни друкують телеграму „Рату“ з Харкова, що до секретаря ВУВУК. Буценка звинувачує делегація селян з Корюківської курської губ. в промислах, щоб „ліку волю“ приєднати до України, „або да ти їм землі в мелітопольській бердській округі! Буценко має пообіцати депутатів, щоб було порушено перед Московською клопотання „про приєднання курської губ. до України.

Ця цістка своїм змістом найкраще характеризує ступінь національної свідомості хорватських селян. Поза меми „ліку волю“ вона ще не вийшла. Але прийнято селянство, що у Радянській

нальня думка“ сїгає даліше. Видно, що у Харкові все ще думають у справі приєднання українських частин Курщини й Вороніжчини до України, тільки мабуть Москва на це не годиться.

Підстава нашого відродження. Передоєднені розвиток нашого народу в Галичині не лише рішуче таким правильним ходом, як він відбувався в націоналєвропейських народах. Національний розвиток Наддніпрянщини розпочався романтичним рухом у літературі (за Шашкевича й у 60 рр. XIX), перешлю до неменш романтичних політичних (перша справжня політична партія — радикальна — зродилася ще в 90 рр.) і шобімо на кіляма надійти літ перед війною значився досить багато і одностороннім рухом на економічних полі.

Тимчасом зхидноєвропейські народи спирають усі ділянки свого життя, отже й політичне й культурне життя, саме на економічній підставі. Так поступальні державні нації, мають намір наказом саме так поступувати для недержавних народів. А в тім і поновелених славянських народів, що їх романтизм збудив до життя, лише настільки найшай правильний шлях свого національного розвитку, наскільки всілякі взяти в свої руки своє економічне життя. Осє да в першій мірі причина, що Чеки мають сьогодні свою державу.

Коли інші народи збільшували свою народну багатість, в Галич, се не була задала українським законам селян, що знали тільки одні ретучки. Із своєю неодолю еміграцією до Америки не було кому зайняти на ширшу скляю закривомою організацією, хоча не мало було світових галицьких „промисловців“, що „наїх на крайній нужді“ нашого селянства робили свої паскуди інтереси. Не було незалежних освічених людей, була тільки уряднича й духовна інтелігенція, що задоволення забезпеченням своїх родин, проводила своє рутенсько-філістерське життя на картах, при алькоголі й серед тому подібного забавляв часу. Тут і там якийсь дивний демократ-свещеник робив, що знав, щоб уменшити кількість без ширшої організації й його труд часто пропадав даремно.

Найліпша велика світова війна та зміла багато й із того величчю українського економічного дорічку, котрий уряд, не звачаючи на всі суспільні сили, оскутени перед війною. Під політичним оглядом принесла війна наші країн до першого гіршого від усього сподіваного стану. Уряднича інтелігенція не здатна тепер навіть до тої невеликої участі в народній житті, яку вона брала за австрійських часів. Могою болязницею перед своїм

халободам посугав вона часто так далеко, що боється перелачувати українську газету, купити українську книжку, належати до української інституції.

Щоб робити серед страшних обставин нашого теперішнього життя? Чи є який шлях до нашого відродження? Так питання тиснуть до голови кождо, що припадається над застінним дном нашого народу й нашої країни. І серед рїжних шляхів він спинається передоєм від одним, найвишнім, випробуванням уже над економічним відродженням свого народу й краю.

В теперішній часі й серед теперішніх обставин наш національний розвиток повинен іти в цілком протилежний напрямку, як ішов перед війною. Те, що перед війною довгі десятиліття цілком забавлялося, а кїлямадіть літ перед війною все так стояло на останнім місці, саме — народне господарство, повинно тепер айснутися на чолі всіх справ, зайняти перше місце, бо тільки широко, міло й послідовно закривомо діяльність на полі народного господарства й соторврий так потрібну нам уповіль незалежну інтелігенцію й стане підставою усіх инших ділянок нашого життя, як політичній, зокрема культурній, поминючи вже те, як значніми мала би акція для скріплення й організації українського елементу по містах. Миста-ж, а не села, рішають тепер про будучину нації.

Зворот у напрямку зрозуміння ваги доброї організації народного господарства вже значився у нас заснуванням важного числа кооперативів, сеє розширення в біжнісі цілості нашої теперішнього життя. Та будуче хочаби якою радісною вона все так не відповідала потребам теперішнього моменту, головню за мало визначуючи зрозуміння тих вищих цілей, котрих наш народ мусить вимігати від кооперативів. Причїнь скоро полеріє в страшній пожені моральних основ серед поновеленого громадянства, а далі в малім числі людей, що із ідейних пошук свистівліть кооператив і майно до цього вполю вимігану освіти. Тому доплив освічених ідейних робітників з укінченою експертною, торговельною академією чи одиорним торговельним курсом до кооперативу мусить бути дуже пожеланий і відбитися додатно на їх дальшій розвитку.

Признаючи вишність кооперативної Ідеї під умовою, що вона не залишати своєї ідейної чистоти, все так не можна легковажити приватної ініціативи. Як характерніст людські виматє згідності думки слова й діла, те саме треба приєднати й до кооперативної Ідеї чи приватної ініціативи. Поминючи вже обставину, що рухливості приватної ініціативи ніколи не дорівняє жадє збірне тіло з збірною волею, тільки кооператив з великим ідейним цілком можна поставити вище над підприємство

приватної ініціативи. Коли приватний підприємств зуміє поєднати поміркованість власного айску з такими шляхи, яких вимагає від кооперативу, тоді приватне підприємство стає такою самою цілістю в економічній життю народу, як добра кооператива, а далеко вартіснийше, ніж за кооператива. Коли узяти під увагу популяризацію нашого народу й тім самим недовстачу ґрунту під більший зріст приватного капіталу, свари на тему: кооператив чи приватна ініціатива виходить передчасно, коли не смішні. Досі зроблено так мало, а треба зробити ще так багато, що навіть дискусія на тему неможлива.

Успіху поступу не діло одиорно, що вивинається розумом, ініціативою й енергією, а маса або помігач або перешкоджає ініціаторам і камінярям. Так само успішний розвиток усього діла вимагає того, щобі був спеціаліст той, хто за діло береться. Слабі наші здобутки дотеперішнього економічного розвитку в першій мірі викликані недовстачем спеціалістів. Тому з радстю треба привітати організовані зачаткі будучини факхових сил на чім полі в формі аїду експертів, а особливо одиорних факхових академії. В 1908 р. тодішню туртку студентів університету довод до заложення нової Проєкта з її сїюдишнім розростом. Хай же в галазній аїду доведе щасливо до Українського Товариства народноного господарства, якє то товариство знявляло те місце, котре призначене економічному життю нашої країни у відродженню нашого народу.

Іому, не зраховуючи нічим, хай молоді кандидати на будучині так дуже нам потрібних факхових економістів беруться з завязанням і посвоято за справу, не забавляючи на Франко слова:

У російській любові і бажанні В братерстві, унаїді, у змаганні До вищих чистих цілей є ваші рай.

М. С.-и.

Василь Атаманюк.

НАС ТАК БАГАТО...

Нас так багато, ми такі ріжні, Такі далекі і мучні; Думки одні — діла розбіжні, І жоден сам, кожен собі, Як і собі сам створив. Такі ми ріжні... Такі ми ріжні...

Ми прагнем далеч, просторів! І топомоси на межі... Такі безсвітні ми, аж хворі, Дріблячки такі, такі... За нитку підем на покі, А прагнем далеч, просторів!

Нас багато, наша щастя, воля, А щастя тільки одне, Аде наш дух, як парасола, Кіляе тїнь на те добро І ми жремось знов і знов... А навіть щастя нас і воля!

Ми хочем ширшости і віри, Ми прагнем єдності у нас, І всім тілом і всім серцем, Що все дає себе, не дає нас, І дугою пролаємо со раз — І хочем ширшости і віри. І як є я, і я отут! І чужі смі, розпук і наруга! Проклятий кут! Злощасний кут! Як не пучуть людського духа? Як отут знайдуться дуго? І як є я, і я отут!

СВЯТО ПРОГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ УКР. НАРОДНОЇ ЗАХІДНОЇ РЕПУБЛІКИ В НЬО ЙОРКУ.

ПРОГРАМА СВЯТОНОГО КОНЦЕРТУ при співучасті „Українського Національного Хору“ в Нью Йорку: п.п. Л. Троцький, Л. Ординський, Др. Л. Цегельський, п.п. Н. Карпачів, Г. Павловський, Л. Троцький, П. Ординський, В. С. Чосинка, К. Шита, В. Зібер і В. Андриєвського, що відбується в НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-го ПАДОЛИСТА, 1925 РОКУ.

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, ПРИ 217-19 ІСТ 8-го ВУЛИЦИ.

1. Гей не лягати до гробу, ариок: п. Н. Карпачів, Український Національний Хор в Нью Йорку.
2. Сичових промова — Др. Л. Цегельський.
3. „Блаженні діти“, Шопен, сповісаче собою — п. Л. Троцький.
4. Та болять руки, та болять ноги, А. Кошчак, співає: п.п. Л. Павловський, П. Ординський, К. Шита і В. Андриєвський.
5. „Аїр“, J. S. Bach — співає: п. В. С. Чосинка.
6. Шопен, співає: п. В. С. Чосинка.
7. „Забудь мене“, Шопен, співає: п. В. С. Чосинка.
8. „Пісня кохання“, М. Лисенко.
9. „Ой на горі козак воює“, М. Лисенко.
10. „Душа моя“, М. Лисенко.
11. „Вірш“ — М. Лисенко.
12. „Вірш“ — М. Лисенко.
13. „Вірш“ — М. Лисенко.
14. „Вірш“ — М. Лисенко.
15. „Вірш“ — М. Лисенко.
16. „Вірш“ — М. Лисенко.
17. „Вірш“ — М. Лисенко.
18. „Вірш“ — М. Лисенко.
19. „Вірш“ — М. Лисенко.
20. „Вірш“ — М. Лисенко.

рохи по чеськи і кілька разів
говорив по кілька речень. Його
слідник цісар Карло I, кот-
рий жив перед війною в Коло-
ді, знав теж лише кілька слів
українських і других словян-
ських мов.

